

TARTALOM

Előszó

Marosi Katalin 7

Kortárs művészeti szemléletű vizuális nevelés

Bodóczky István 9

Művészeti nevelés, művészetre nevelés a tanrenden kívüli művészeti programok és rendezvények által a PTE MK képzőművészeti intézetben

Nyilas Márta 23

Tananyagon túli tartalom. Művészet a MŰOK-ban

Varga Emőke 31

A művészetek és a holisztikus egészség. A művészettel nevelés módszertanának egészségfejlesztési jelentősége

Lippai László, Nádudvari Gabriella és Tarkó Klára 41

Művészeti nevelés az SZTE JGYPK Ének-zene Tanszék történetében

Dombiné Kemény Erzsébet 53

Természetművészet a felsőoktatásban

Erőss István 59

Egész emberré nevelés. Bauhaus-módszereken alapuló alternatív művészetpedagógia Magyarországon az 1920-as években

Váraljai Anna 67

Ki vezet bennünket? Az anyag

Szalai Dániel 83

Az SZTE JGYPK művészeti, művészetpedagógiai és művszetközvetítő szakkollégiuma

Marosi Katalin, Máté Zsuzsanna 95

Murális kérdések a felsőoktatásban

Gál Lehel, Marosi Katalin 105

ELŐSZÓ

Marosi Katalin

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar, Magyarország legrégebbi tanárképző intézménye 90 éve került Szegedre. A Kar Rajz-művészettörténet Tanszéke szintén idén ünnepelte alapításának 70 éves évfordulóját. A Tanszék ez alkalomból, egyik ünnepi programjaként szervezte meg 2018. november 14-én a *Művészeti nevelés, művészetre nevelés a felsőoktatásban* című konferenciát. A konferenciával közel egy időben nyílt meg a *Leltár 2018* című jubileumi kiállítás a Rajz-művészettörténet Tanszék kiállító helyiségeiben. A meghívás alapján beérkezett anyag az alapítás óta eltelt több évtized alatt haldan, illetve napjainkban is itt oktató kolléga és volt növendék munkájából állt össze. A tárlat anyaga katalógus formájában is dokumentálásra került.¹

A művészet személyiséget gazdagító, a kisebb és nagyobb közösségeket összekovacsoló, harmonizáló hatása lépten-nyomon felbukkan a felsőoktatás számos területén. Jó példa az SZTE-n rendszeresen megrendezésre kerülő Egyetemi Zenei Verseny, ami nyitott az összes nappali tagozatos, nem zeneművészeti szakos egyetemi polgár számára. A megmérettetésen 5-10 perc műsoridejű, hangszeres, vokális szólódarabok és kamaraművek, illetve eredeti – azaz nem zeneszerzői feldolgozású – népzenei anyag énekes vagy autentikus hangszeres előadásával lehet részt venni. A bemutatásra kerülő anyag évről évre nagyon változatos: a komolyzene, a népzene, a jazz, a musical, a szonon körébe tartozó darabok egyaránt előkerülnek a hallgatói bemutatkozások során. Az SZTE NKI Kulturális Iroda az előbbi zenei pályázat mellett számos előadói és alkotói pályázatot ír ki minden évben: különböző képzőművészeti, fotó és versíró pályázatok, vers- és prózamondó verseny stb. A pályázatokon való részvétel nyitott az összes egyetemi polgár számára.

A konferencia elsődleges célkitűzése volt rávilágítani, feltérképezni azokat a lehetőségeket, megközelítési, oktatási módszereket, amelyek a jelen világban létjogosultságot tudnak biztosítani a művészeti gondolkodásnak, a művészetről való gondolkodásnak a felsőoktatásban, akár művészeti akár más szakterületi oktatási struktúrákban. A művészeti, a művészetre, valamint a művészettel nevelés nem pusztán a képzőművészeti akadémiák kiváltsága. Sokféle úton, számtalan módon lehet a művészettel a személyiségre hatni. A nevelés a konferencia tárgyának megközelítésében olyan értékátadó, értékrendszert kialakító folyamat, szándékolt hatás, amelynek a kultúráközvetítés a célja. Lehet tervszerű vagy spontán. A konferencia a teljesség igénye nélkül – hiszen a rendelkezésre álló idő

¹ https://issuu.com/sarkanylatvany/docs/rajz_tanszek_215-185_70_kf_v17_issu.

rövidsége miatt ez lehetetlen feladat – mutat be néhány példát a különböző tervszerű, fejlesztő egyetemi tevékenységekből, projektekből merítve.

A konferenciára meghívott előadók éppen az előbbi okokból a felsőoktatás számos területéről érkeztek. A képzőművészet, a design, a természetművészet, a művészeti pedagógia, a zenepedagógia, a tanítóképzés és nem utolsósorban az egészségfejlesztés témaköréből hangoztak el gondolatok, meglátások. Bemutatásra kerültek már megvalósított programok, illetve folyamatban lévő projektek. A kötet az előadások anyagát dokumentálja kiegészítve az eseményen idő hiányában el nem hangzott, de szorosan a konferencia tárgyához tartozó tanulmányokkal. A kötet a konferencián elhangzott előadások sorrendjét tartva közli az előadásokhoz kapcsolódó tanulmányokat. A tanulmányok szerzői: Bodóczky István Munkácsy-díjas képzőművész, címzetes egyetemi tanár; Prof. Nyilas Márta DLA (PTE Képzőművészeti Intézet); Magonyiné dr. habil. Varga Emőke főiskolai tanár (SZTE JGYPK Tanító- és Óvóképző Intézet); Dr. Lippai László főiskolai docens és szerzőtársai: dr. habil. Tarkó Klára főiskolai tanár és Nádudvari Gabriella tanársegéd (SZTE JGYPK Alkalmazott Egészségtudományi és Egészségfejlesztési Intézet); Dr. Dombi Józsefné Dr. Kemény Erzsébet főiskolai tanár (SZTE JGYPK Művészeti Intézet); Dr. habil. Eröss István egyetemi tanár (EKE Vizuális Művészeti Intézet); Váraljai Anna művészettörténész, tanársegéd (SZTE BTK Filozófia Tanszék); habil. Szalai Dániel docens (Konstantin Filozófus Egyetem Pedagógiai Kar Rajz Tanszék SK). A kötetet kettő darab társszerzős tanulmány zárja, melyek szerzői Marosi Katalin DLA főiskolai docens, dr. habil. Máté Zsuzsanna főiskolai tanár és Gál Lehel DLA főiskolai docens az SZTE JGYPK Rajz-művészettörténet Tanszék oktatói.